

قانون حاکم بر مناقصات دولتی

برگزاری مناقصه باید مطابق احکام و تشریفات قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه‌های اجرایی آن صورت گیرد؛ وگرنه معامله باطل و بلااثر است، چراکه در معاملات اصل رعایت تشریفات حاکم است.

دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات

نهادهای موظف به رعایت قانون برگزاری مناقصه در ماده 1 قانون برگزاری مناقصات و بند «ب» ماده 3 قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مشخص شده‌اند.

نصاب معاملات دولتی

معاملات کوچک: معاملات تا سقف مبلغ یک میلیارد و چهارصد و پنجاه میلیون ریال
معاملات متوسط: معاملات بیشتر از سقف معاملات کوچک و کمتر از چهارده میلیارد و پانصد میلیون ریال
معاملات عمده: معاملاتی که برآورد اولیه آنها بیش از چهارده میلیارد و پانصد میلیون ریال باشد.

اعضای کمیسیون مناقصه

اول: رئیس دستگاه یا نماینده وی
دوم: ذی‌حساب یا بالاترین مقام دستگاه
سوم: مسئول فنی دستگاه یا واحد درخواست کننده برگزاری مناقصه
در مناقصات شهرداری‌ها، یک نفر از سوی شورای شهر به عنوان ناظر حضور دارد.
در شرکت‌های دولتی، اعضای کمیسیون مناقصه از سوی هیأت مدیره منصوب می‌شوند.

ترک تشریفات مناقصه

با توجه به گزارش توجیهی دستگاه و با تایید هیأت ترک تشریفات مناقصه می‌توان تشریفات مربوط به برگزاری مناقصه را تنها برای همان قرارداد کنار گذاشت.

مرجع رسیدگی به شکایات مناقصه‌گران

مناقصه‌گران در صورت اعتراض به عدم رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌توانند شکایت خود را به «هیأت رسیدگی به شکایات مناقصات» تقدیم کنند. البته ابتدا باید به بالاترین مقام دستگاه مناقصه گزار شکایت کنند. صلاحیت و آیین رسیدگی این هیأت در قانون اساسنامه هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات پیش‌بینی شده است. مرجع اعتراض به آرای این هیأت نیز شعب تجدید نظر دیوان عدالت اداری است

الزام به برگزاری مناقصه

دستگاه‌های اجرایی طبق ماده 79 قانون محاسبات عمومی، ماده 20 قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و ماده 9 قانون برنامه ششم توسعه، جهت تأمین و خرید کالاها و خدمات مورد نیاز خود مکلف به برگزاری مناقصه هستند.

تعریف مناقصه

مناقصه، فرایندی است رقابتی برای تأمین کیفیت مورد نظر (طبق اسناد مناقصه) که در آن تعهدات موضوع معامله به مناقصه‌گری که کمترین قیمت متناسب را پیشنهاد کرده باشد، واگذار میشود.

انواع مناقصات

الف- از نظر مراحل بررسی:
اول: مناقصه یک مرحله‌ای: ارزیابی فنی- بازرگانی ندارد
دوم: مناقصه دو مرحله‌ای: اعلام برنده مناقصه منوط به ارزیابی فنی- بازرگانی پیشنهادات است
ب- از نظر روش دعوت:
اول: مناقصه عمومی: فراخوان مناقصه از طریق آگهی مناقصه به اطلاع مناقصه‌گران می‌رسد
دوم: مناقصه محدود: فراخوان مناقصه، آگهی و اطلاع‌رسانی عمومی نمی‌شود، بلکه از طریق دعوت‌نامه برای مناقصه‌گران صلاحیت‌دار فرستاده می‌شود

برگزارکننده مناقصه

برگزارکننده مناقصه و مسئول بررسی و ارزیابی پیشنهادات و تعیین برنده مناقصه، مطابق ماده 6 قانون برگزاری مناقصات، کمیسیون مناقصه است.

مراحل و فرآیند برگزاری مناقصه

الف - تأمین منابع مالی
ب - تعیین نوع مناقصه
ج - تهیه اسناد مناقصه
د - ارزیابی کیفی مناقصه‌گران
ه - فراخوان مناقصه
و - ارزیابی پیشنهادها
ز - تعیین برنده مناقصه و انعقاد قرارداد